

kří zoyá cešta

**michal
šefara**

● — **pointa**

Křížová cesta

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ pointa

Michal Šefara
Křížová cesta – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

**kří
zová
cesta**

**michal
šefara**

● — **pointa**

Copyright © Michal Šefara, 2022

Obálka © Romana Indrová Semelková, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-7650-793-7

ISBN e-knihy 978-80-7691-007-2 (1. zveřejnění, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7691-008-9 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7691-009-6 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

„Bůh mě miluje a Bůh mi i odpustí, to jen Polsko mě nenávidí.“

Ewa

Šel téměř po slepu za zvukem moře. Na parkovišti stály vedle sebe jako kostky domina kamiony a čekaly na práci. V téhle zimní noci vypadaly chladně a uměle jako hračky. Nebo jako rakve.

Našel si cestu mezi návěsy přímo k zábradlí u břehu. Jen co zastul papírem od toustu, objevil se první racek. A pak další a další. I když bylo pozdě v noci, objevilo se celé hejno, místní rackové nikdy nespali, stejně jako přístav.

Nejdřív tiše přiletěli, usadili se na nejbližších střechách návěsů a bez pípnutí ho pozorovali. Byli stejně tiší jako kamiony, na kterých si hověli. Zvláštní okamžik v jinak rušném běhu života gdaňského přístavu.

Kšeft se zpozdil, náklad k němu teprve plul. Klasika. Čekání na práci někdy trvalo déle než rozvážení. A on nechtěl být pořád jen v kabině.

Za zády měl odstavné parkoviště. Kamiony. Různé značky z různých zemí, hotový babylon. Šoféři vyčkávali a chrápali v kabinách. Nebo se spíš pokoušeli usnout. Gdaňské loděnice a přístav dobře znal, a tak věděl, že jakýkoliv pokus o spánek byl na takovém místě zbytečný. Všude se rozléhaly tupé kovové rány, hřmot přijíždějících lodí, vrzání vozíků, vřískání vrtaček. Takový kravál a vibrace uměly roztrást čelní sklo kabiny, někdy dokonce celý tahač, jako při zemětřesení. Občas mu připadalo, že město stojí na nějakém spícím obrovi, který s námahou oddechuje, schovaný pod vším tím asfaltem a betonem.

Kousek od přístavu se do moře vlévala řeka. Mrtvá Visla, tak jí tady říkali. Vlny se o sebe v tomhle koutě třísťily víc než jinde. Mrtvá Visla zápolila s Baltem. Pozorně vnímal salvy vody narážející do betonového břehu pod ním. Díval se na temnou ledovou hladinu. Voda takhle v noci vypadala spíš jako ropa, jako černá mrtvá kaše.

Nadechl se. Necítil ani led, ani vodu, ani sůl. Cítil jen naftu. Práce se mu dávno vpila pod kůži.

Jeden drzý racek mu přiletěl až před nos. S roztaženými křídly před ním plachtil ve vzduchu a jedním okem ho pozoroval, čekal na

žvanec. Co si o něm asi tak myslí? Šoféři tady nechodili krmit racky, nezajímali se o okolí.

Racek plachtil, ale držel si od něj odstup. Chtěl jídlo, ale zároveň se ho bál. Možná z něj cítil tu naftu.

Stál tady sám, společnost mu dělali jen rackové.

Hodil mu kus toustu. Pták se spustil dolů a chytil drobek těsně nad hladinou. Měl štěstí, zmetek, z moře už by žvanec nevylovil. O břeh se tříštily ledové kry a pěna, hustá šedá pěna, ve které poskakovaly plastové láhve, kusy polystyrenu, kanystry. Viděl i barel a nějaké roušky. Všechno se to svíjelo ve vlnách, mizelo pod černou hladinou, aby se vzápětí ten bordel zase objevil.

Na gdaňském přístavu nebylo nic pěkného, hlavně v zimě určité ne. Příplouvaly sem věci z celého světa a občas spadly do moře. A moře se ten bordel světa zase snažilo hodit zpátky na zem. Jenže mola a břehy tady byly až moc vysoké.

Zvedl se vítr. V dáli viděl velký černý mrak, co se hnal od Skandinávie. Nesl sem velkou chumelenici, neklamnou známku probíhající zimy.

Rackové kolem jeho hlavy najednou zaskřehotali a stočili se pryč. Na parkoviště přijížděly další tahače. Šoféři několikrát zatroubili, aby oslavili šťastný příjezd. Dementi. Jestli se nějaký kamioňák snažil usnout, tak teď kvůli nim musel vylézt z postele. Někteří řidiči se tady chovali, jako kdyby jim patřilo celé parkoviště. Sobci zavření ve svých kabinách.

Proto často chodil z kabiny ven. Aby nezapomněl, jaký je svět venku.

Chodil ven, aby se nadechl čerstvého vzduchu. Ale cítil jen naftu.

Chodil sem, aby si vyčistil hlavu. Ale moc mu to nešlo.

Chodil sem a byl sám.

Dojedl po domácímu udělaný toust a zmuchlal papír. Vypadlo z něj pár velkých drobků. Rackové nikde. Ti teď měli jinou hostinu o několik metrů dál.

Zamžoural očima. U zábradlí stála nějaká osoba. Ženská. Nebo spíš dívka. Měla upnuté džíny, ve kterých se jí rýsovaly svaly na nohou, takové nohy by chlap rozhodně neměl. Byla zachumlaná do péřové bundy. Zpočátku si myslel, že to je nějaká kamioňačka, jenže pak ho zarazil šátek, který měla na hlavě. To by kamioňačky nenesily. Byl to šátek pošíťý nějakými ornamenty, to poznal i na dálku, navzdory tmě, která všude kolem panovala. Ornamenty zlatě svítily.

Nějaká místní Polka.

Stála tam a krmila racky. Drobečky jim házela vysoko do vzduchu, aby je stačili chytit, než spadnou do vody. Ptáci kolem ní létali a skřehotali tak důrazně, jako by dívky děkovali. Asi měla k jídlu něco hodně dobrého, nebo z ní necítili naftu jako z něho.

Stála tam v jemném osvětlení lampy, jako kdyby tam stávala věky, a přitom jakoby nepatříčně. Prostě krmila racky.

Stála tam sama.

Vypadala jako z nějakého obrazu. Dívka a rackové. Dívka u mola. Dívka z přístavu, tak nějak by své dílo nazval, kdyby něco takového uměl namalovat.

Poté, co hodila poslední drobkou do vzduchu, zamyšleně strnula. Dívala se na hladinu úplně stejně jako před chvílí on. Neviděl jí do obličeje, měla na tváři roušku.

Pak se náhle otočila a zmizela mezi návěsy.

Zvláštní okamžik byl pryč. Parkoviště opět vypadalo jako obvykle.

Začaly ho bolet prsty.

Znovu pomačkal papír od toustu a hodil ho do moře mezi všechn ten bordel. Rackové se za papírem střemhlavě pustili. Jestli papír vylovili, to ho už nezajímalo.

Prsty ho bolely stále více. Věděl, co to znamená. Kamion si ho volal k sobě.

Kamion byl v pohodě, gumy taky a v nádrži se mu taky nikdo nerýpal, jak tady bývalo zvykem. I když on takové problémy nikdy nemusel řešit. Ale stejně si vždycky auto zkontroloval. Prostě zvyk, instinkt zažraný až do kostí.

Všiml si, že jeho dva kolegové nejsou ve svých tahačích, vydal se je hledat. Postávali u automatů na pití pod přístřeškem u dveří na sociálky.

„Josef, co se tady camráš po okolí? Už jsem myslel, že ti z toho čekání jeblo a skočils do moře,“ uchechtl se Césik, jeho čtyřicetiletý kolega, na kamionáka nepřírozně hubený, ukecaný, šoférování tahačů nesnášel.

„Proč bych skákal do moře? Je to kurevsky ledový,“ řekl mu na to.

Césik zvedl hlavu ke stříšce, zasmál se a drbнул loktem do kolegy, třicetiletého zelenáče, který byl ve firmě teprve měsíc.

„Vidíš ho? Možná se tváří, že má v prdeli zaraženou hřídle, ale je s ním sranda.“

Mladej se tomu jen pouсмál.

Podíval se na stolek, u kterého stáli. Krabičky cigaret a vlastní hrnky, ze kterých stoupala pára. Nadechl se, ale cítil pořád jen naftu.

„Vám tady udělali kafe?“

„Myslíš, že by nám Pšonci udělali kafe?“ zamumlal Césik do hrnku a ukázal za sebe, „vzali jsme to z matu a z těch buzerantskejch ke-límků jsme si to přelili.“

„A jaký to je?“

„Sračka jako všude jinde.“

Navzdory Césikově komentáři přešel k automatu. Ve firemní bundě měl vždycky pár drobných. Dnes v noci se jakýkoliv teplý nápoj hodil, ať už byl odkudkoliv.

„Tady mladýmu se líbí tvůj meďošek, Josef. Skanča, co dostal, se mu nezdá dost sexy.“

„Neříkej, vy obdivujete moje auto? Já myslel, že jste mě tady pomlouvali.“

„To taky,“ zasmál se nahlas Césik. Měl takový zvláštní smích. Když si chtěl na cestě povídat s ostatními řidiči přes radiostanici, dohánělo je to k šílenství.

Automat vyplivl rozpálený kelímek, naučeným hmatem ho vytáhl z podavače.

„Mně se líbí ta černá barva, pane Raimund,“ promluvil k němu mladej, „jsem říkal Césikovi, že firmy si tyhle mercedesy nechávají dělat jenom bílý.“

„To je přes deset let starý med'oš. Tenkrát mi ta černá prošla.“

Mladej vykulil oči: „Počkat, to je vaše... To je váš tahač? Tak proč teda nejezdíte na sebe, když máte vlastní auto?“

„Není moje, jen jsem do něj nacpal dost svejch peněz a mám s firmou dohodu... A hlavně mi nevykej, říkej mi Josef nebo Jožko. Já nejsem žádnéj ředitel, aby mi někdo musel vykat.“

„Dobře... Josefe... A jakej je to vůbec odstín černý? Možná mě to teď v noci plete, ale mně ten lak připadá... jako by zářil.“

„Obsidián. Je to obsidiánová černá.“

Mladej uznale pokýval hlavou. Vzápětí mu došlo, že mladýmu sice nabídl tykání, ale vůbec se nezeptal na jeho jméno. Teď už mu bylo trapný se ptát. Nebo na to neměl sílu. Pořád potkával mladý kluky, co se s ním seznamovali, chtěli zapadnout a ptali se na jeho mercedes. A za tři měsíce, za půl roku, za rok byli pryč a přicházeli další. Pořád ty samé debaty.

Diskusi o barvě jeho auta měl ale rád. Obsidiánový kamion. Jeho domov. Jediný, co mu zbyl.

„No jo, tady náš Josef šoféruje přes třicet let a ve firmě je nejstarší, tak je něco extra,“ vložil se do debaty Césik a vzal mu z ruky kelímek, přičichl si a drze si upil. Procedil kafe mezi zuby, hned na to se mu stáhl obličej a začal prskat.

„No, vole, to říkám! Jako by nestačilo, že v těch matech maj samý sračky, Josef si musí dát tu největší z nich! Co to, kurva, je?“

„Bílá čokoláda,“ odvětil mu klidně.

„Bílá čokoláda,“ zakroutil hlavou Césik, „pán si tady chlemtá *bílou čokoládu*. Kde si myslíš, že seš, na severním pólu?“

„Tam tě odkopnu, jestli mi budeš plivat do pití zasranou korunu.“

Všiml si na Césikovi něčeho divného. Smál se, dělal kamioňácký humor, ale za celou dobu se mu nepodíval do očí.

„Vole, zas covid! Jako by nestačilo, že na vykládkách po nás chtěj ty náhubky!“

„Ale na jaře to bylo pěkný, ne?“ řekl mu na to a snažil se zachytit jeho pohled. „Jak byly prázdný silnice.“

„Vy jste minulý jaro jezdili?“ vložil se do toho mladej. „To já byl doma dva měsíce, pustili mě jezdit až v červnu. Ještě jsem odjezdil Anglii, protože tam se moc šoférům nechtělo skrz migranty a jak se blížil brexit... Bylo mi jasný, že firma půjde do kopru, tak jsem se začal poohlížet. Kámoš mi řekl o týhle... *o naší* firmě. A mně to sedlo, páč jsem mohl mít práci, jezdit z domova a být častěj s přítelkyní...“

„Ty máš holku, jo?“ zvedl na mladýho nepřijemně obočí Césik.

„No... jo... mám. Máme byt a jsme spolu... dlouho, jo.“

„Tak to ti s ní přeju hodně štěstí,“ zkřivil Césik horní ret a upil si kafe. Mladej nervózně zatěkal očima.

Césik něco tajil. Tohle nebylo jen kamioňácké popichování.

„Tys jezdil Anglii přes brexit?“ změnil téma Josef.

„Já tam byl naposledy v srpnu. A jsem rád, že už jsem byl v prosinci pryč. Známej se tam skrz ty průsery s brexitem zasekl na Vánoce ...“

„Jo, o tom jsem slyšel ve zprávách.“

„Když jsem se na to díval v telce, tak to vypadalo jak z nějakýho filmu o konci světa. Jak tam stály zástupy řidičů ve vestách... na tý dálnici, zoufalí. Apokalypsa.“

„Jo, já *o tom* slyšel,“ hlesl Josef. Chtěl tím ukončit debatu. Všude byly problémy, všude to vypadalo jako před koncem světa. Nechtěl to dál řešit, nechtěl o tom slyšet.

Kéž by se od toho všeho dalo ujet.

Césík zakroutil hlavou a zapálil si: „Vole, Anglii bych nejezdil. Je to tam samej negr a Pšonek.“

„A co jste měli za mašiny?“ pokračoval Josef k mladýmu, ale jedním okem si hlídal Césíka.

„Renaulty.“

Césík potáhl z cigarety a kouř vyfoukl nosem. Oblak dýmu se roztáhl kolem celého stolku: „Tak s takovou francouzskou mrchou bych nejezdil, ani kdyby mi ji dali zadara. Je to mrdka. Stačí, když to vidím řídit kdejakýho arabáka. Ti se na dálnici chovaj, jak kdyby jim patřila.“

I přes cigaretový dým, který nepříjemně páčil v očích, pohleděl Josef zpříma na Césíka a bez okolků zeptal se: „Seš v pohodě?“

Setkali se na malý moment pohledem. Césíkovi se stáhnul obličej. Udeřil dlaní do stolu: „Hlavně že ty máš tu svou bílou čokoládu a tváříš se jak svatej obrázek! Vole, to je pořád dokola! V neděli nás sem naženou a říkaj, jak nabereme kontejnery a pojedem přes noc, abychom měli hotovou první vykládku hned v pondělí dopoledne! Ale ne!“

Mladej dělal, že u stolku není a jen hleděl úkosem na asfaltovou cestu.

„Mě to nebaví jak tebe, Josef! Si tady krm ty posraný ptáky a nechávej si tady mrznout prdel, ale mě to nebaví! Po kolikátý nám tohle udělali?! Trčíme tu celou noc jak dementi a dostanem hovno, protože ředitel řekne korona, vole, není práce, vole, nejsou prachy. Kecy, že není práce! Zas najednou přijede loď jak kráva nebo rovnou dvě, naloží nás až po střechu a budem se tu točit ještě tři dny!“

Césík něco zakecával.

„Tebe to štve, protože jedeš přes Polsko návěš i přívěš... Neboj, i s tím vozíkem to půjde.“

Césík polevil ve vzteku, zadíval se do stolku a začal dolovat z krabičky další cigaretu.

„Já nepojedu tandem,“ řekl polohlasně.

„Jak nepojedeš tandem? Seš na řadě, přece sis ten vozík přitáhnul.“

„Já vím, ale nepojedu tandem.“

„Jak jako nepojedeš? Jak to víš?“

Všichni tři se odmlčeli. Kolem prošlo pár dělníků s rouškami staženými pod bradu. Jinak ale nikde nikdo. Byl slyšet jen vším prostupující hukot přístavu. Jako by snad všechny ty zvuky dělali duchové.

Josef stále sledoval Césika a snažil se přijít na to, co se děje. Ve vzduchu bylo cítit napětí.

Po chvíli mlčení se ozval mladej: „Proč je Polsko tak strašný? Pár kámošů mi říkalo, že jezdit Polsko je peklo, ale neřekli mi proč.“

„Každej si myslí, že když jsou polští šoféři prasata venku, tak se doma chovaj ještě hůř. Jenže doma jsou jak beránci.“

„To fakt?!“ divil se mladej.

Josef pokýval hlavou: „Zdá se to divný, ale je to tak. Na cestě dělá většinou největší problémy jen počasí nebo poldové.“

„Jo no, polští fízlové jsou skety. Moc se dívaj na americký filmy,“ pokýval hlavou Césik, aniž by pohledem zavadil o Josefa.

Josef se naklonil k mladýmu: „Polští policajti se s tím nesorou. Vy-táhnou tě při kontrole z mašiny, kouknou se dovnitř, klidně řeknou, ať dáš ruce na auto a prošacujou tě. Ale když máš všechno v cajku, zas tě nechaj bejt. Staví hlavně u hranic. Ve vnitrozemí nedělaj cizím kamionákům kontroly vůbec. Možná u Varšavy, ale jinak ne.“

Césik se kysele usměje: „Jo, tady Josef je víc Pšonek než Čech, tak mu to věř. Však si na auto přidělal i kříž, aby mezi ty dementy zapadnul.“

„Kříž? Jakej kříž?“ ptal se dál zaujatě mladej. Byl chytrý a brzy pochopil, že mezi Josefem a Césikem je blbá krev. Opravdu chytrý kluk, ten měl být dávno někde na lepším místě, v lepší práci. V lepším světě se svojí *rodinou*...

Josefovi se vybavil kříž, který měl v autě. Vzpomněl si, jak mu ho dávala...

„To byl,“ hleděl nepřítomně do stolu, „to je dárek od manželky. Dřív si to dávali věřící řidiči do kabiny, pro štěstí...“ Odkáshal si: „Ale dneska je to šidítko na policajty. Polští poldové vidí kříž a většinou tě nechaj projet.“

„Jo no, Pšonci a ten jejich Bůh,“ pronesl Césík, „ti by si na auto přimontovali klidně celej kostel, kdyby to měli povolený.“

Mladej uznale pokýval hlavou: „Ty jo, to je dobrý, to s tím křížem možná taky tak udělám.“

Josef se zarazil: „To bych ti neradil.“

„Proč?“

„Když nevěříš nebo jsi ho nedostal darem, nosí smůlu...“

Césík se nahlas zasmál, poplácal Josefa po zádech a vesele se zazubil na mladýho: „No jo, to říkám! Náš Josef to tady má rád, ten je domácí, on je i pověřčivej jak ti blbci tady kolem... I když možná proto má celej život takový štěstí. Náš Josífek totiž jezdí přes třicet let. A víš, kolikrát boural?“

Mladej zakroutil hlavou.

„Ani jednou.“

„To fakt?!“

„Jo. Žádnej smyk, žádnej defekt ani porucha, žádná pokuta, ani se, kurva, nikdy neztratil. Někteří kluci se zlomí v zatáčce hned první tejdén. Nebo přejedou nakládku. Ale on ne.“

Mladej si odfoukl: „Tomu se ani nechce věřit.“

„Tak tomu věř. Náš Josef to tady zná, on to tady miluje.“

Josef si protřel oči a dál se snažil soustředit na mladýho: „Ježdění v Polsku není opravdu tak strašný, jak se říká. Stačí pohodově řídit, nespíchat.“

„A stejně tě pak nějakej moldavskej zmrđ vystrčí ze silnice,“ smál se Césík, „sím tě, Josefe, nekrm ho takovýma kecama. Jako bys ty nevěděš, o čem ta práce je...“

Moc dobře věděl, o čem ta práce je.

O co všechno může člověk přijít.

Cítil, jak se mu po Césikových otravných kecích napínají žíly. Nafta...

Chtěl pomoc. Chtěl tomu mladýmu klukovi pomoci.

„Až na to čekání v přístavech se to dá vydržet, věř mi,“ mluvil dál na mladýho, „bude to dobrý, jezdí klidně, dívej se kolem sebe. Polsko je velký a má dlouhé cesty. Nevím, co na tom Césika furt sere.“

„Sere mě to, to máš recht. *Pořád* to samý ježdění kamionem po pojebaným Polsku.“

Ostrý déšť se sněhem začal bubnovat do plechové střechy nad nimi. Černý mrak se rozprostřel nad přístavem a začal bezostyšně sypat svůj náklad na zemi. Všichni tři zvedli hlavu a na okamžik se zaposlouchali.

„A je to tady,“ pronesl mladej.

Zvedl se vítr, který vnesl sníh a ledový déšť i k nim pod střechu přístřešku. Césik polkl poslední lok kafe. „Bezva, vole, nad ránem to zmrzne a budem se klouzat.“

Josef na to nic neřekl a jen si tiše nasadil kapuci. Vyšli od stolku do nečasu, mířili ke svým kabinám.

Mladej zvedl hlavu: „Třeba to přestane.“

„Mohlo by,“ řekl Césik kyselé, „jsem se chtěl podívat na převodovku, než vyjedem.“

Josef se zastavil a podíval se na Césika: „Tys ještě neopravil tu převodovku? Takhle s plným tandemem nevyjedeš žádnej kopec!“

Césik se otočil a konečně se na něj pořádně podíval. Upřeně se na něj zahleděl.

Až teď měl jasno. Všechny ty kecy pod stříškou mu dávaly smysl.

Césik se pousmál, nebyl to příjemný smích: „Jsem ti říkal, že já tandem nepoježu, *Pravobočku*.“

Josefa rozbolely prsty. Kvapně našel svůj kamion. Obsidiánová černá na karoserii svítila mezi ostatními jako temný drahokam.

Interiér mercedesu mu připadal jako obývací. Byl rád, že měl takové auto. Mercedesy byly možná poruchovější ve srovnání se scaniemi, ale jejich vnitřek se nemohlo nic vyrovnat. Vlastně si tady připadal jako ve sportáku a karavanu zároveň.

Kamion byl domov.

Ležel na posteli za sedačkami, ruku přeloženou přes obličej. Odpočíval, šetřil síly a poslouchal Johnnyho Cashe.

*„You can run on for a long time,
run on for a long time.
Sooner or later God will cut you down.“*

Johnny ho uklidňoval, byl to jeho oblíbený zpěvák.

I když teď se na něj moc nesoustředil. Zvenku se stále ozývaly zvuky přístavu. Čelní sklo se zachvělo pod tupým zvukem lodní sirény. Lodě přijížděly a odjížděly. Ale jeho kšeft pořád nikde.

V hlavě mu probíhala konverzace s Césikem. Myslel na to, jak ho nenápadně nazval – *Pravoboček*. Takhle mu říkali proto, že nikdy nejezdil do levého předjížděcího pruhu. Držel se vždycky v pravém, nikdy nespíchal. Někteří kamionáči jedoucí za ním, a hlavně řidiči osobáků z něj doslova tekli. Césik byl schopný předjíždět kamion v levém pruhu klidně půl hodiny. On ale ne. Děsil se toho. Když jely dva kamiony vedle sebe, nikdy neměl dobrý pocit.

Taky mu říkali *Šneku*, což mluvilo samo za sebe. Nebo *Pan Osmdesátkovej* – to si na něj vymysleli dispečeri, protože takovou míval průměrnou rychlost. Často ho některý dispečer postrkoval, aby přidal, že bude dřív v cíli. Josef ale nemínil nic na svém zvyku měnit.

Musel mít ještě víc přezdívek, ale znal jen tyhle. Bylo mu jasné, že jsou na jeho konto připsané ještě mnohem barvitější a sprostější výrazy.

Říkali mu jinak, než kým doopravdy byl.

Ale kým doopravdy seš, Josefe?

Zvenku se ozvala couvačka tahače, který parkoval vedle něj. Pípnání, které ho provázelo už věky, se mu nyní zabodávalo do mozku jako tupá jehla.

Ztěžka se posadil. Sto kilo se zvedalo blbě a k tomu ještě ten jeho pupek. Josef byl pořádný kus chlapa. Měl pocit, že namísto masa a kostí zvedá z postele plechy a šrot.

Podíval se na hodiny. Pondělí, 2:24 ráno. Dispečer nevolal ani nepsal. Žádná práce v dohledu.

Čekání na práci jen se svými myšlenkami. Kurvafix! Radši by couval ve vánici, nebo by klidně trávil hodinu na vykládce, než být sám se svými myšlenkami a vzpomínkami. Sám v kabině.

Přesunul se na sedačku za volant. Opřel se o něj rukama a hleděl přes čelní sklo dál do parkoviště, dál do přístavu a loděnic. Přestalo sněžit, měl volný výhled. Viděl dva velké přístavní jeřáby, sledoval jejich obrysy a blikající kontaktní světla. Stály tam jako dva oceloví draci čekající na kořist. Ale lodě s kontejnery nikde. Přimhouřil oči. Teď mu připadaly jako dva černí plameňáci hledající ryby, stojící na jedné noze v obrovské kaluži.

Tak tohle je tvoje mysl, Josefe. Děláš si ze světa kolem pohádku. Už ti z toho jebe.

Z venku uslyšel české nadávky. Césik využil chvíle, kdy nesněžilo tak mohutně, a s mladým se rozhodl podívat se na porouchanou převodovku. Hluk přístavu, nadávky českého řidiče a zpěv Johnnycashe, všechno se to mísilo dohromady.

Josef zaskřípal zuby a vypnul rádio.

Bylo mu jasný, že z Gdaňsku pojede v tandemu on. Návěs za kationem a za ním ještě přívěs. Pětadvacet metrů délky, přes čtyřicet tun váhy. S tím vším vyjet na zasněžené a zledovatělé polské silnice a bůhví až kam se s tím vším trmácet přes celou zemi.

Césik si ve firmě s dispečerem určitě domluvil, že tandem dostane Josef. Navíc by Césikovi nikdo nesvěřil takový náklad, když má vycukanou převodovku.

Dostane to Josef, protože Josef má Polsko rád. Josef si s Polákama rozumí. Ať se projede.

Úplně ty konverzace slyšel.

Cítil se sám.

Byl sám.

Zvedl hlavu tam, kde měl na čelním skle přidělaný kříž. Kříž se rozsvítil pokaždé, když nastartoval, zářil jemnou bílou barvou. Kdysi na něm byl obrázek panenky Marie s Ježíšem v náručí. Teď už tam zbyl jen modrý šátek, který měla Marie kolem hlavy. Bylo k podivu, že na kříži ještě svítila světýlka.

Vždycky když ho polští policajti zastavili, neřvali se mu ani do papírů, jen si s ním pod tím křížem pokecali o benzínkách nebo počasí.

Manželka mu ten kříž dala, aby se na cestách nezabil. Ale nakonec se z toho stala jen ochrana před pokutou. A Césik si z něj kvůli tomu dělal srandu.

A teď musel jet kvůli jeho převodovce tandem, i když nebyl na řadě. Protože byl takový, jaký byl, protože měl takové auto a protože jen držel hubu a krok.

Držel hubu a nohu na plynovém pedálu, tak tomu říkali kamionáči.

Nic jiného neznal.

Césik venku pořád nadával nad převodovkou. Dement. Ještě než Josefovi přijede kšeft, tak tady dostane kvůli Césikovi od ostatních šóféřů přes hubu. Nebo si ten blbec vymrví převodovku tak, že neobjede vůbec, a budou se sem muset otočit i pro jeho práci.

Césik potřebuje pomoc.

Nepůjde ven. Nebude nikomu pomáhat.

Tohle je tvůj kamion, Josefe. Je to čistý a útulný kamion. Kamion je bezpečí. Kamion je pevnost.

Kamion je domov.

Nic jiného ti už stejně nezbylo...

Césik dál nadával. Ozvalo se hlasité zapískání a pak nadávky v angličtině. Už si ho všímali i ostatní řidiči.

Čekání na kšeft. Sám s myšlenkami a vzpomínkami.

2:32. I ten čas se mu vysmíval.

Pořádně chytil volant. Zabolely ho prsty. Napřímil je, ale všiml si, že se malíček a prsteníček na pravé ruce stále drží volantu. Ostatní prsty byly volné, ale ty dva prsty se nehodlaly pustit.

Srůstáš s autem...

Bezva, dlaně mu pomalu dřevěněly. Takhle přesně skončil jeho otec. Ten jezdil čtyřicet let a jednoho dne si sedl ke stolu k večeři a nemohl se najíst, nebyl schopný chytit příbor. Měl zkroucené prsty do úchytu volantu.

Skončíš stejně jako tvůj fotr, Josefe.

2:34.

Doprdele práce!

Začínalo znovu sněžit. Bílý sníh pomalu padal na parkoviště, až to vypadalo, že nad městem někdo roztrhl obří peřinu. Nebo jako by ty velké přístavní jeřáby plivaly ze svých krků peří.

Panebože, už jsi z toho vážně zcvoknul.

Jed' pryč! Jed' někam pryč, daleko od tohohle všeho!

Jed'!

Jed'! Nic jiného stejně neumíš!

Odlepil prsty z volantu. Ano, doslova je odlepil. Volant ho nechtěl pustit.

Popadl bundu a čepici, obul se. Vyšel ven, pomoci tomu idiotovi Césikovi.

Cokoliv teď bylo lepší než zůstat v kabině sám se sebou.

Přinesl si k Césikovu kamionu celý kufr náradí i velkou baterku. Césik měl sklopenou kabinu a hrabal se v motoru. Mladej stál nad ním

s modrou plachtou chránící je před sněhem a jednou rukou se snažil na motor svítit malou baterkou.

Josef zapnul velkou baterku, která je oba dva ozářila: „Pust' mě k tomu, než se na tebe sesype celej přístav.“

Césík zamhouřil očima do baterky. „Co blbneš?! Vole, to sis snad přinesl maják?!“

Sklopil baterku. Pořádná výbava na opravy byla pro Josefa základem. Svůj mercedes nemusel na cestě nikdy opravovat, protože si ho celých deset let udržoval jako nový. Se svým autem nikdy neměl problém, proto s náradím vždycky pomáhal ostatním řidičům. Jednou chyběla matka, jindy kobercovka a on to všechno měl. Šoféři si museli pomáhat, byli jedna rodina.

Rodina...

Položil kufr s náradím a už se chtěl vecpat k Césíkovi. Jenže mu někdo zaklepal na rameno. Kdosi na něj promluvil nějakou hatmatilkou.

Všichni tři se otočili na chlápeka, který k nim přišel. Velký chlap s respirátorem na obličejí. Za ním dalších pět stejných týpků. Josef viděl černé oči a snědou pleť.

A bylo to tady. Dělalí až moc velký hluk, tak jim nějaká banda šoférů přišla domluvit.

Velký chlápek opět něco nesrozumitelně zamumlal a zamával dvěma prsty u respirátoru. Ukazoval, že kouří cigaretu.

Oddechl si. Parta cizích šoférů jen sockovala cigarety.

Všichni tři čeští řidiči mlčky zakroutili hlavou. Kamioňáci možná byli jedna rodina, ale tihle chlapíci se jim prostě nezdáli.

Parta řidičů se otočila a klidně odešla.

Když úplně zmizeli, Césík si rychle přendal svoji krabičku cigaret z náprsní kapsy košile do zadní kapsy kalhot: „Zkurvení Kebabáci.“

„To byli Turci?“ zeptal se Josef spíš sám pro sebe.

Césík se na něj pohrdavě podíval: „Vole, tak Albíni to asi nebyli! Jasně, že to byli Turci! Přijeli před chvílí. Však jsi viděl, jak chodí pospolu, tihle humusáci chodí dycky v tlupách.“

„Teda... v Polsku bych Turky nečekal,“ řekl na to mladej.

„To jsou paradoxy, co?“ podíval se Josef na mladýho a naznačil slabý úsměv. Snažil se celou situaci odlehčit, ani nevěděl proč. „Jednou zachraňují Poláci Vídeň a celou Evropu od Turků a podruhý od tebe Turci žebraj cigára v Gdaňsku. Ta Evropa je zvláštní.“

„Evropa je v prdeli,“ řekl na to znechuceně Césik, narovnal se a upřel pohled na mladýho pod plachtou. „Ti nás tady nahraděj. Firmy pomalu zjišťujou, že je lepší vyškolit si tyhle smrad'ochy, dát jim minimální plat a hnát je přes celou Evropu, protože takový budou držet hubu a plyn na podlaze. Nejdřív to byli Rumuni, pak Ukáčka a teď Kebabáci. A teď, v době korony, se nikomu nebude chtít dávat normálnímu řidiči padesát litrů na ruku. To si radši zaplatí tyhle ty špíny, však vidíš.“

Mladej se podíval na Josefa. Už i jemu začínaly být ty Césikovi kecy nepřijemný.

Ale on na to nic neřekl. Zajímal ho jen motor Césikova auta.

„Pust' mě k tomu,“ zopakoval Césikovi.

Césik a mladej si stoupli stranou a rozhlédli se kolem. Césik si vytáhnul cigaretu a zapálil si: „Tak to bude, bráško. Nejdřív nás nahradí Kebabáci a muslimáci, pak ty opice, co se sem plaví z Afriky, a nakonec za nás budou jezdit roboti.“

„Já nevím,“ hlesl mladej váhavě, „vždyt' si firmy pořád stěžujou, jak je málo řidičů. Proč by nás někdo vystřídal Turkama nebo černochama?“

„Jo, Česku chybí patnáct tisíc řidičů,“ řekl Josef od své práce.

Césik se zasmál: „Ááá, naše učebnice promluvila. Tady na Josífka pozor, ten je ke všemu ještě chytřej. Víš, co dělá na povinných pauzách?“

„Co?“

„Čte si vědecký časáky! Víš, takový ty kokotiny o historii, zeměpise a tak... Ne, že by si koupil pornáč jako normální chlap, on je prostě sečtělej... Rád tím dělá machry na ty naše kamionáčky ve firmě. Že, Josef?!“

„Nedělám.“

Všiml si, že má Césik hrozně odranou hadici k přívodu na velkou hřídel. Bude se muset vyměnit. Vzal kobercovku a chystal se hadici oblepit, aby ještě nějakou dobu vydržela.

Nebo mu ji ještě nařízni a toho hajzla zabij, Josefe. To bys nejraději udělal, že?

Ne, ne, ne!

Pomoz mu, Josefe. Děláš to pro kamioňáckou rodinu.

Rodinu...

„...a zčekni si pak radši svoji káru,“ pokračoval Césik k mladýmu, „ty Kebabáci rádi cucaj naftu.“

„Fakt? Mně naštěstí ještě nikdo naftu necucal.“

„Mně jo. Jednou na hranicích ve východním dočlandu. Měl jsem pauzu, tak jsem najel na parkoviště u jedný menší benzínky... Tak si lehnu na postel, že si natáhnu záda. A ani ne za deset minut slyším divný zvuky. Tak jdu na sedačku, že vystoupím. U mejh dveří stál Kebabák. Tak na něj čumím a on čumí na mě. A další dva borci mi cucali nádrž. Za bílýho dne, vole, normálně mi kradli naftu za bílýho dne! Tak беру za dveře, že na ně vlitnu. A ten šmejd si jen přejel prstem po krku a pak na mě dělal ksichy, že at' zůstanu v autě a nic se mi nestane. Tak jsem radši zůstal v káře.“

„Já bych taky nic nedělal, nestojí to za to.“

„Jo no, kvůli naftě bych se podřezat nenechal. Borci něco málo vy-cucali a zmizeli. Tak volám fízly a dispečera.“

„A co poldové na to?“

„Němečtí policajti to sepsali, ale jinak jim to bylo jedno. Ani se neptali na ksichy... Chápeš, jak bys chtěl v Německu hledat nějaký tři Turkey? Nakonec jsem to dal na firmu a konec. Zasraní Kebabáci, ti říkám. Zasraná Evropa a zasraná práce v kamionu. Nejsnazší cesta, jak chcípnout.“

Josef neviděl problém jen s převodovkou, viděl problém s celým Césikovým motorem. Potil se, a přitom mu na záda padal sníh.

„Když jsi to vykládal mně, tak to byli Albánci,“ řekl od práce.

„To máš jedno, prostě byli přičmoudlí. Zastraná práce. A na firmě si myslí, jak si jen vozíme prdel v autě a flákáme se. Nikdo, nikdo neví, co je tahle práce za sračku!“

„Můžeš jít dělat k pásu.“

„Josef, vole, nevím, co ty řešíš, tobě se tyhle věci nestávají... I když do Německa se kvůli tomu i tak bojíš jezdit. Ty se bojíš vlastně jezdit všude, jen to svoje Polsko miluješ...“

Josefovi se zkrivil ret. Ale musel uznat, že měl Césik v něčem pravdu. Když se Josefovi narodil syn, začal mít na cestách strach. Začal vidět všechny ty problémy, co mu na cestě hrozí. Znal historiky o migrantech s palicemi v rukou na dálnicích, o krádežích benzínu, o ganzích kamionáků na benzínkách. A i když se mu tyhle věci vyhýbaly, měl stále větší strach, že to stane i jemu. Jezdával dřív Itálii, Španělsko, Francii, ale jak stále více slyšával zprávy o všech těch Arabech, Balkáncích a černoších, začal si brát práci víc na severu Evropy. Chtěl totiž vždycky dojet domů, za rodinou, za manželkou a dětmi a bál se, že už domů nedojede. Tak přešel k česko-polské firmě, která jezdila spíš východní Evropu, a doufal, že strach zmizí. Nezmizel.

Když se nadechl, cítil naftu... a strach.

Bál se všeho kvůli rodině.

I když dnes se bát nemusel.

Žádnou rodinu už neměl.

Čekáš na zázrak, Josefe. Pořád čekáš, že k něčemu přijedeš. Nebo že něco přijede za tebou a všechno to změníš. Vrátiš zpátky.

Zase ho začaly bolet ty prsty. Malíček mu zůstal skrčený v dlani.

„Vole, vidíš to? Jak tam čeká,“ vedl Césik pokojně dál svou konverzaci s mladým. Něco je zaujalo dál na parkovišti...

„Jo, čeká. Na co čeká?“

„Kolik jí může bejt? Dvacet? Třicet? Takovou šlapku jsem teda ještě neviděl.“

„Třeba je to stopařka.“

„Stopařky vymřely... Nebo tys někdy viděl stopařku v průmyslové zóně?“

„Tak třeba sem s někým přijela.“

„Pochybuju. Čum, jak tam stojí, to je natuty šlapka. I když šlapku s rouškou na hubě vidím poprvé. Je nějaká divná. Se nese, jak kdyby jí to tady patřilo.“

„Jak se sem dostala?“

„Vrátní je sem pouští. Za úplatek nebo za kuřbu. Když je tady čtyřicet padesát tahačů, tak si klidně za noc vydělá, co my za měsíc.“

„Jak to víš?“

„Tak, vole, nejezdím s kamionem první den... Tobě na parkovišti žádná kurva na dveře netukala?“

„Ne.“

„Čum, čum na to! Ona normálně krmí racky!“

V tu chvíli to Josefovi došlo. Zvedl se a doslova přeskočil motor až k Césikovi a mladýmu. Otřel si vodu z obličejů a zadíval se tam, kam oni.

Viděl ji jen na okamžik, když procházela pod lampou. Péřová bunda, rouška na obličejí a šátek na hlavě. Nad ní poletoval osamělý rackek škemrající o jídlo.

Vypadalo to, jako by celá zářila.

Dívka v přístavu.

Dívka z mola.

Sama stejně jako on.

Pak zmizela ve tmě a sněhové chumelenici.

Césík se nahlas rozesmál a plácl Josefa po zádech: „Copak?! Chtěls ji vzít do kina?!“

Mlčel a díval se k lampě.

Nepatřila sem a na okamžik tomu hnusnému parkovišti něco dala. Okamžik jak z obrazu. Dívka s rackem na parkovišti.

Césík se dál smál: „Třeba by po tobě nechtěla ani šprcku, když má na hubě roušku!“

Kyselý smích kolegy najednou přerušila silná ozvěna lodní sirény. Do doků přijížděla další velká kontejnerová loď. Všichni tři se za zvukem lodě otočili.

Hned na to zavibrovala Josefovi bunda. Všichni tři nahmatali svoje mobily.

Nakládka zboží v 5:00.

„Bezva, takže při nejlepším ji odbaví tak v půl šestý,“ zamumlal Césík s cigaretou v hubě, „ale spíš v šest, takže chytmem ranní špičku, zasněžený silnice a pojebem se z toho.“

Josef ho moc nevnímal.

Ta dívka od mola prošla před nimi jako přízrak a hned všichni tři obdrželi zprávu o kšeftu. Jako by tam procházela hodinu a jim se posunul čas. Jako by jim tu práci přinesla.

Tahle noc byla divná.

Jiná.

Nějak to cítil.

„Tak si lehнем, než nám začne šichta... Co ta převodovka?“

Proč jsi tak vyběhl od toho motoru, Josefe? Co od ní čekáš?

Jako by mu v mozku přeskočila jiskra jako při startování.

„Josef?“

Otočil se na Césika: „No... máš ji vycukanou, protože to při rozjezdu moc hrotíš.“

„Ale hovno...“

U lampy se objevil další stín. S lehkým rozechvěním tím směrem přimhouřil oči. Dívka to nebyla. Banda Turků se vracela k autům. Césík na ně vyjeveně hleděl s cigaretou v hubě. Turci šli kolem nich a chladně si je prohlíželi. Josef zadržel dech. Jeden Turek něco pronesl směrem k Césikovi a netvářil se u toho zrovna přívětivě.

Naštěstí prošli v klidu, měli respirátory pod bradami a kouřili cigarety, které vysockovali opodál na parkovišti.

Césík sbalil Josefovi náradí a šel sklopit kabinu. Mladej se vydal ke svému kamionu.

Josef tam chvíli stál a čekal, jestli se u lampy znovu neobjeví.

Dívka z gdaňského přístavu. To by byl krásný obraz, kdyby ho uměl namalovat...

Nic se nestalo. Sníh mu líně padal na hlavu a ramena.

Otočil se, vzal si své nářadí a šel k autu. Začínala práce, začínalo to, co znal víc než třicet let.

Teď už bude zase všechno stejný.

Nejlepší jízdy zažil, když do Evropy přišla pandemie. Hranice se zavřely, ale on pořád jezdil. Prázdné silnice. Dálnice dva měsíce patřily jen kamionům. Klid, žádné kolony, žádné stresy. Říše kamionů. Na hranicích bývali policajti hrozně příjemní. Na benzínkách se na něj personál vždycky díval s nadšením. Měli radost, že vidí živého člověka. Ve firmě se ho ptali, jak mu je, jak se má, jak se mu jezdí. Lidi byli jakoby lepší. Snad i pokornější.

Po třech měsících se všechno snažilo vrátit do starých kolejí, a přitom začal cítit v lidech nervozitu, napětí, strach. Řidiči osobáků, policajti, lidi ve firmě, všichni jako kdyby zhrubli. A po roce už svět kolem sebe vůbec nepoznával.

Viděl to i v Gdaňsku. Logistické firmy se mezi sebou předháněly, aby měly dostatek kšeftů. Praly se o každý kontejner, který přijel z oceánu. Proto tady Josef i ostatní jeho kolegové museli vždy tak dlouho čekat. Firma nechtěla riskovat, že by jí zboží vyfoukla konkurence. Fabriky chtěly své zboží hned. Každá zakázka se hlídala.

5:49. Kontejnerová loď zakotvila jen s dvacetiminutovým zpožděním. Jenže se setkala s vykládkou další lodi. Z parkoviště kamionů vyjelo naráz ke skladům třicet tahačů. Všichni se cpali ke svým bránám, na místa své nakládky. Šoféři chtěli dostat bedny s oblečením, hračkami, dentální hygienou, mobily, paletami nebo strojními součástkami co nejdřív.

6:12. Skladníci začali nakládat jeho přívěs. Stál venku a kontroloval si v rozpisu zboží a trasu. Hluk přístavu ještě zesílil. Kolem projížděl jeden vysokozdvihový vozík za druhým, vypadaly jako mravenci v mraveništi. Dělníci a skladníci s rouškami na ústech se překřikovali, řídili nakládky a nadávali u toho. Viděl dva Rumuny, jak se dohadují s jedním předákem. Dva polští dělníci nadávali na počasí, s hlavami bílými od sněhu. A všichni při své práci kolem sebe trousili roušky, vajgly, kusy polystyrenu a obalů, které vítr sfoukával přes břehy do moře.

Kousek od Josefa stál Turek s cigaretou v ruce a prohlížel si ho. Znuděně se opíral o svůj kamion, odrbanou stříbrnou fordku. Asi čekal, až mu Josef uvolní místo. Doslova ho probodával pohledem, snad si myslel, že tím celou nakládku uspiší. Kolem rychle projel jeden ukrajinský tahač. Zajel do velké díry v asfaltu a skoro Turka postříkal špinavou vodou z kaluže. Turek uskočil a odjíždějícímu tahači poslal několik nadávek.

Nervozita všude kolem nabírala na síle.

Přístav vypadal, že vybuchne.

Josef se otočil k bráně.

Bolely ho prsty. Nebyl moc vyspalý a musel jet tandem.

Takhle nějak možná vypadá soudný den, scéna ohromného zmatku, všudy přítomné práce, až to vypadá, že všechno kolem exploduje. Obr spící pod asfaltem se brzy zvedne a všechno kolem vymrští do moře.

Promnul si oči a znovu se snažil soustředit se na rozpis zboží. Musel zahnat tyhle svoje fantazie.

Zbytečné myšlenky plevelily mozek. A zaplevelený mozek špatně řídil. Viděl už spoustu rozsekaných nákladňáků v příkopech, omotaných na svodidlech nebo kolem stromů. Při jedné cestě viděl na dálnici třicet nabouraných kamionů. Ležely podél dálnice jako přejeté kočky.

Stáhl si respirátor pod bradu. Nadechl se. Nafta, cítil jen naftu. Chytil do pusy jednu sněhovou vločku. Nic, jen nafta. A to tu prý chutná sníh po soli z Baltu...

Uslyšel za sebou křupání sněhu pod tíhou bot. Otočil se. Šel k němu Césik, ruce v kapsách, pohled upřený na jeho tandem.

„Kurva, ty seš dlouhej jak pohádka,“ řekl, když si prohlédl jeho soupravu.

Silniční vlaky, tak se takovým soupravám říkalo.

„Já vím. Co vy?“

„Mě už udělali. Teď čekám na mladýho, až mu přesypou kontejner.“

„Vám tam sypou celý kontejnery?“ podivil se Josef.

„Jo. Jedem Liberec a pak Dojčland. Firma to hrotí, protože Skopčáci možná budou zas zavírat český hranice...“

Liberec, jasně. Césik si chtěl zajet domů, takže proto nejel tandem. Všechno to dávalo smysl.

„Co jedeš ty?“ zeptal se ho Césik. Dělal jakoby nic. Proč by se taky stresoval? Byl naložený a jel si pohodíčku domů a do Německa.

Ukázal mu svůj rozpis.

„Tys... Tys nafasoval Křížovou cestu?“

Trasa Gdaňsk – Krakov – Vratislav. Cesta na dva dny. Mezi polskými řidiči se jí říkalo Křížová cesta a tohle pojmenování se rychle rozšířilo i mezi ostatní šoféry. Trasa po hlavních tepnách Polska, do velkých měst k hlavním překladištím. Byla to otrava. Nejdřív se muselo jet do vzdálenějšího Krakova, pak se otáčet na Vratislav a zase zpátky na Gdaňsk. Byla to zdlouhavá a monotónní cesta. Jen rozbitý asfalt, hnusný poryvy větru, policajti, nervózní řidiči osobáků a nudná krajina. A v tomhle období navíc pod sněhem a ledem.

Křížová cesta – podle šoférů cesta utrpení.

A on ji měl jet v tandemu.

Hlavou mu proletěl ostrý zvuk klaksonu projíždějícího tahače, který málem srazil nemotorného dělníka. Césik se otočil po vzruchu. Dělník a řidič kamionu si vzájemně nadávali, mysleli si, že jsou oba v právu. To byl svět, co Josef viděl denně. Nikdo nechtěl přiznat chybu.

Césik se té scéně jen smál. Josef se na něj díval a cítil, že se v něm něco vzpíná.